

# VAN DE TORENS GEBLAZEN



Wijkgemeente Haarlem Centrum

oktober 2020

# Inhoudsopgave

<b>Inhoudsopgave</b>	<b>2</b>
<b>Wijkgemeente Centrum</b>	<b>3</b>
Kerkdiensten	3
Het goede nieuws	5
<b>Uit de Wijk</b>	<b>6</b>
Van de wijkpredikant	6
Van de wijkkerkenraad	8
Vanuit het pastoraal team	11
Even voorstellen.... hoofdredacteur PGH	13
Preken op papier	13
Avondmaal met bekertjes	14
Gemeentemaaltijd	15
Vorming en Toerusting	15
Dank u wel	16
Vleermuizen in de Bavo	17
Opbrengst extra collecte Beiroet	19
Collectes	19
Geef licht!	21
<b>Protestantse Gemeente</b>	<b>22</b>
Het Stadsklooster Haarlem	22
<b>Ingezonden</b>	<b>23</b>
Steun schoolfonds en koop de “Voltooiing”	23
Oecumenische ontmoetingsdag	24
<b>Contact</b>	<b>26</b>

# Wijkgemeente Centrum

## Kerkdiensten

Tijdens de diensten is er **crèche** voor kinderen van 0 tot 4 jaar en **'Kom in de kring' (KiK)** voor kinderen vanaf 3 jaar tot groep 2. Er is **Kindernevendienst (Knd)** in twee groepen: groep 3 t/m 5 en groep 6 t/m 8.

<b>Zondag 4 oktober</b> Grote Kerk 10.00u	Ds. W. van Dijk-Heij Crèche, KiK en Knd gr. 3 t/m 5 Autorijdienst: Jeanine Verhagen tel.: 5275292
<b>Zondag 11 oktober</b> Grote Kerk 10.00u	Ds. R.M. Witteveen Crèche, KiK en Knd gr. 3 t/m 5 en 6 t/m 8 OJ Autorijdienst: Dirk Bakker tel: 5247492
<b>Zondag 18 oktober</b> Grote Kerk 10.00u  Avondmaal	Ds. F.J.E. de Lint Crèche, KiK en Knd gr. 3 t/m 5 en 6 t/m 8 Autorijdienst: Herman Valk tel: 06-27255945
<b>Zondag 25 oktober</b> Grote Kerk 10.00u	<b>OJ-zondag</b> Ds. W. van Dijk-Heij Crèche, KiK en Knd gr. 3 t/m 5 en 6 t/m 8 Autorijdienst: Milko Schotvanger tel: 06-22959024

**Zondag 1 november**

Grote Kerk 10.00u

**Gedachteniszondag**

Ds. W. van Dijk-Heij

Crèche, KiK en Knd gr. 3 t/m 5

Autorijdienst: Hetty Valk tel: 06-27255945

## **Aanmelden kerkdiensten**

Om een kerkdienst bij te wonen moeten wij, in verband met de coronamaatregelen, u vragen u van te voren aan te melden. Zo weten we, als het nodig is, wie er in de dienst waren en hoe we diegene kunnen bereiken.

In de Bavo zijn er 200 zitplaatsen die gereserveerd kunnen worden via de website [www.bavo.nl](http://www.bavo.nl) of via het telefoonnummer van het kerkelijk bureau: 5532040, elke werkdag bereikbaar tussen 9.00-17.00u. Is de 200 bereikt en is de dienst 'vol', of kunt u de dienst niet bijwonen? Geen nood, het is ook mogelijk deze dienst mee te beleven via een livestream, deze zal via de website [www.bavo.nl](http://www.bavo.nl) te zien zijn.

## **Interkerkelijke gezinsdiensten Cruquius**

Vanwege het coronavirus mogen er tot april 2021 geen aangepaste diensten meer gehouden worden.

---

## Het goede nieuws

We zitten lang in de auto en na dezelfde cd al twee keer te hebben gehoord, zet ik de radio aan. ‘Veertienjarig meisje dood gevonden langs de weg’, klinkt het op het nieuws (aug. ’20). Ik zet de radio weer uit want m’n kinderen op de achterbank hoeven dit nog niet te horen. Maar natuurlijk hebben ze het al gehoord.

Vijf minuten later vraagt mijn dochter van zes vanuit het niets: “Waarom was dat meisje dood?” Ik zeg dat ze denken dat een auto haar heeft aangereden en dat als er zulke verdrietige dingen gebeuren, wij dat allemaal zo bijzonder vinden dat het op het nieuws komt. Mijn dochter vult aan dat het nieuws inderdaad een soort verzameling van verdrietig nieuws is. Ze heeft gelijk.

De volgende dag lees ik op Facebook dat een bevriende dominee die bij de marine werkt, niet alleen de terugkomst van de twee lichamen van de omgekomen militairen bij de helikoptercrash aan het voorbereiden is, maar dat hij ook voorgaat in de rouwdienst van het veertienjarige meisje uit Marken. Een druk weekend voor de dominee. Hij is op twee plekken waar het nationale nieuws trieste werkelijkheid is geworden. Daar waar de familieleden en vrienden zijn die rouwen en pijn hebben. Daar waar toch iets gezegd moet worden.

En opeens treft het me dat het woord ‘evangelie’ ‘goed nieuws’ betekent. Natuurlijk is het idee daarachter niet dat ‘slecht nieuws’ stiekem ‘goed nieuws’ zou moeten zijn. Onzin. Mijn collega gaat straks niet bij die rouwdiensten zeggen dat het enorme verdriet en de pijn van de familie en nabestaanden een misverstand is. Juist niet. Het ‘gewone’ leven vraagt voortdurend van ieder van ons om pijn en verdriet te voelen en aan te gaan of gewoon maar uit te houden.

Zo voel ik de kracht van een eeuwenoude traditie die snapt dat het slechte nieuws dat ons treft, alleen kan bestaan tegen de vanzelfsprekende achtergrond van ons alledaagse leven, waarin de zon

toch weer op magische wijze is opgegaan, het gras ondanks alles toch weer is gegroeid, wij weer doorademen en wakker zijn geworden en toch zijn opgestaan. En dat het ‘slechte nieuws’ steeds de verstoring is van dat voortdurende en alomtegenwoordige ‘goede nieuws’. En dat het dus terecht is dat het ‘goede nieuws’ een eigen traditie kent, naast, of juist te midden van het ‘slechte nieuws’ van de actualiteit. En dat op wonderbaarlijke manier die traditie steeds van belang is, als het slechte nieuws onze levens verduistert.

Ds. Tom de Haan

---

## Uit de Wijk

### Van de wijkpredikant

#### Onze kerkdiensten digitaal

Vanuit het kerkelijk bureau is er hard gewerkt om onze diensten digitaal toegankelijk te maken. Inmiddels is er een installatie aangelegd en is de dienst via [kerkdienstgemist.nl](http://kerkdienstgemist.nl) of via [bavo.nl](http://bavo.nl) te volgen.

#### Bij de diensten

Op **zondag 4 oktober** nemen we afscheid van vier ambtsdragers; Wim de Jong, Sietse Bouma, Hans Weggeman en Jur Visser. We zijn erg blij en dankbaar voor al het werk dat zij namens onze gemeente hebben gedaan. Daar staan we in de dienst bij stil. Wij zijn ook erg blij dat Hester Wesselius ja heeft gezegd op de vraag om ouderling te worden. Zij zal de wijk van Hans Weggeman overnemen.

Hester is dus de nieuwe wijkouderling van wijk 1, dat zijn alle mensen met het postcode 2011. Haar bevestiging is uitgesteld en zal waarschijnlijk 29 november plaatsvinden.

**Zondag 25 oktober** is het woord aan de tieners van de OJ. Zij zullen een gedeelte in de dienst aanwezig zijn om iets zichtbaar te maken van het onderwerp waar zij zich de laatste tijd in hebben verdiept; afstand en nabij zijn.

Dat krijgt in deze dienst vorm op een bijzondere manier, want een dienst samen met de Lutheranen zit er helaas dit jaar niet in. De tieners zullen deze dienst een gedeelte bij ons en een gedeelte in de Lutherse Kerk zijn, zodat zij ons, ondanks de afstand toch aan elkaar verbinden.

Op **1 november** vieren we met elkaar onze jaarlijkse gedenkdag. We gedenken de gemeenteleden die ons dit jaar zijn overleden. Ook is er de mogelijkheid om de namen te laten klinken van geliefde overledenen, ook als het geen gemeenteleden waren, denk maar aan familieleden of vrienden die lang of kortgeleden zijn gestorven. Het kan heel krachtig en troostend zijn hun namen weer eens te noemen in Godsnaam... Wilt u ook graag dat er een naam genoemd wordt deze zondag? Dan kunt u dat doorgeven aan ds. Willemijn via mail of telefoon.

De dienst van 1 november zal een dienst van muziek, zingen, stilte en woorden zijn. Neem gerust ook mensen uit uw omgeving mee en vergeet u niet aan te melden. Heel fijn dat de volledige Oude Bavo Cantorij haar medewerking in deze dienst verleent.

### **Herfstvakantie**

In de week van 12 oktober heb ik vakantie. Als er in die week dringende pastorale zaken zijn, kunt u contact opnemen met Diane Vonk.

Ds. Willemijn van Dijk

---

## Van de wijkkerkenraad

In de kerkenraadsvergadering van september hadden veel onderwerpen op de agenda te maken met het coronavirus. Eén van de vragen waar we voor staan is of we in de herfst of winter met de ochtendvieringen overgaan van de Bavo naar de Nieuwe Kerk, en zo ja op welk moment. In de laatste nieuwsbrief en hieronder kunt u hier meer over lezen. De besluitvorming hierover hopen we in oktober af te ronden. We hopen dat het besluit dan nog relevant is en dat wij, ondanks de toename van het aantal coronabesmettingen met onze ochtendvieringen kunnen doorgaan.

Eerder al gaven wij u de gelegenheid om uw ideeën kenbaar te maken over het voornemen van de kerkenraad om oud-diakenen te vragen om in de diensten het kyriëgebed te verzorgen en te helpen bij het collecteren. Ideeën hierover heeft de kerkenraad niet ontvangen. Wel heeft een aantal oud-diakenen al medewerking toegezegd. Dat is heel fijn! De kerkenraad heeft besloten om het voornemen uit te voeren. Dit betekent dat niet langer in elke dienst een diaken in functie aanwezig zal zijn, zodat de drie diakenen enigszins kunnen worden ontlast. Ondertussen gaat de kerkenraad uiteraard door met het vervullen van de vacatures voor diakenen en kerkrentmeesters.

Wanneer een gastpredikant voorgaat, is het in de regel technisch niet mogelijk de liederen uit het liedboek die door de zanggroep worden gezongen in de orde van dienst op te nemen. Om ervoor te zorgen dat gemeenteleden de gezongen liederen toch mee kunnen lezen zullen in die diensten liedboeken worden klaargelegd op de stoelen.

We zouden het heel fijn vinden om elkaar na de kerkdienst weer te ontmoeten met koffie, thee en limonade. We hebben er in de kerkenraadsvergadering lang over gesproken, maar vinden dit op dit moment niet verstandig. Wel denken we verder na over de mogelijkheid om de zo gewenste ontmoeting op een andere, veilige, manier te organiseren. Als u hier ideeën over heeft, kunt u dat aan een van de kerkenraadsleden doorgeven.



Stéphan Thijs, voorzitter wijkkerkenraad

### **Waar kerken in de winter, Bavo of Nieuwe Kerk?**

"Is er al besloten of en wanneer we dit jaar naar de Nieuwe Kerk gaan?" is een vraag die door menig gemeentelid gesteld wordt. Een vraag waar de kerkenraad ook in de laatste kerkenraadsvergadering zich over gebogen heeft. We kwamen erachter dat voor elke beslissing iets te zeggen valt en dat we het moeilijk vinden om in te schatten waar onze gemeente behoefte aan heeft. De kerkenraad heeft inmiddels besloten om de ochtend-vieringen in ieder geval tot en met de gedachteniszondag op 1 november aanstaande in de Bavo te houden, zodat de voltallige Oude Bavo Cantorij aan die zondag haar medewerking kan verlenen. We willen de beslissing over de periode daarna graag maken in samenspraak met jullie.

#### *Wat zijn de overwegingen?*

Normaal gesproken verhuizen we halverwege oktober van de Bavo naar de Nieuwe Kerk voor onze zondagmorgen vieringen. De belangrijkste reden daarvoor is dat de Nieuwe Kerk in de winter te verwarmen is, de Bavo niet. Maar dit jaar zou dat betekenen dat we maximaal met 100 mensen samen kunnen komen op zondagmorgen, dit in verband met de anderhalve meter maatregel. Als kerkenraad vinden we dat lastig en gaat het tegen onze visie van kerk-zijn in om met een beperkt aantal mensen samen te komen op zondagmorgen. De kerkdienst hoort toegankelijk te zijn voor wie maar wil.

Als we ervoor kiezen om deze winter naar de Nieuwe Kerk te verhuizen, dan betekent dat, dat er maximaal 100 mensen een dienst kunnen bijwonen. Daarnaast moet de kerk goed geventileerd worden, ook in de winter, dat betekent dat er meer (gezonde!) tocht zal zijn dan we gewend zijn. De kerkrentmeesters hebben, samen met het kerkelijk bureau en de kerkenraad, ervoor gezorgd dat er ook in de Nieuwe Kerk een beeld- en geluidsverbinding zal zijn

vanaf oktober. De mogelijkheid om vanuit huis de diensten mee te vieren is op deze manier niet gebonden aan een locatie.

Als we ervoor kiezen om in de Bavo te blijven deze winter, betekent het dat we het een stuk kouder kunnen gaan hebben. Iedereen die de kerstnachtdiensten wel eens bezoekt, weet hoe dat voelt. Uiteraard kunnen we daar dingen op verzinnen zoals warme-truien-zondagen of het zelf meenemen van fleecedekens of warmhoud kussens. Wanneer we voor het blijven in de Bavo kiezen, brengt dat met zich mee dat de Oude Bavo Cantorij op sommige zondagen met de complete bezetting mee kan werken aan onze diensten. In de Nieuwe Kerk is dat niet mogelijk.

Als kerkenraad willen we graag uw stem horen. In de nieuwsbrief van 24 september trof u een link aan naar een korte enquête (1 min) om uw voorkeur op te geven en een opmerking maken of een creatieve oplossing met ons delen. Als u deze nieuwsbrief niet hebt ontvangen kunt u via deze weg alsnog uw voorkeur opgeven;

Link naar enquête: <https://nl.surveymonkey.com/r/KHSWFQ8>

Wij zijn heel benieuwd naar uw reactie en we hopen dat u van zich laat horen!

Namens de wijkkerkenraad,  
Stéphan Thijs, voorzitter

In het kort:

<b>Gebouw</b>	<b>Aantal zitplaatsen</b>	<b>Muziek</b>	<b>Verwarming</b>
Bavo	Max. 230 mensen	Zanggroep en af en toe de complete OBC	Geen
Nieuwe Kerk	Max. 100 mensen	Alleen zanggroep	Ja, maar ook ventilatie nodig

## Vanuit het pastoraal team

### In memoriam Ati Blom



Ati Blom overleed op 25 augustus na een kort ziekbed. Zij was 90 jaar oud en stond nog midden in het leven. Ati was al vele jaren lid van onze wijkgemeente. Jarenlang was zij een betrokken lid van een gemeentekring, maar bezocht zij nooit de kerkdiensten. Nadat ze diaken werd, veranderde dit en kwam ze trouw naar de eredienst. Ook werd ze toen op vele terreinen actief binnen onze gemeente. Ze voelde zich erg thuis in onze wijkgemeente, had er veel contacten

en maakte nieuwe vrienden. Haar geloof in God was voor haar de motivatie om haar handen uit de mouwen te steken en zich in te zetten voor anderen.

Ati was een graag gezien en geliefd lid van onze gemeente. Haar maatschappelijke betrokkenheid was groot. Jarenlang was ze actief voor de vrouwenbeweging binnen de Verenigde Naties en reisde zij de hele wereld rond. Ook was ze lid van de serviceclub de Soroptimisten, die ze inschakelde om mee te helpen aan de broodbankactie.

Tot vorig jaar was zij nog nauw betrokken bij de organisatie van die broodbankactie. Niets was haar daarbij te veel. Ze stond gewoon een hele dag in de koude Bavo. Eerst broden in te pakken en daarna te verkopen voor het goede doel. Ati was ook actief binnen de werkgroep ZWO en als vrijwilliger bij Stem in de Stad, waar ze maaltijden opschepte voor de gasten en met ze mee at. Ze was voorganger bij het Middaggebed in de Bavo en ging voor in diensten in de Janskliniek. Vaak vroeg ze aan mensen voor wie ze kon bidden. Ze was bij het voorgaan in haar gebeden graag de spreekbuis van anderen.

Ook was Ati jarenlang betrokken bij het werk van het Diaconaal Centrum voor het Gevangenispastoraat. Ze woonde niet alleen de kerkdiensten bij, maar deed ook mee aan gespreksgroepen en begeleidde ex-gedetineerden. Als oud-kinderrechter ontmoette ze ooit in de Koepel een gedetineerde, die ze in een ver verleden zelf veroordeeld had. Hij wist haar naam nog en noemde haar streng, maar menselijk en rechtvaardig. Een prachtig compliment. Het voorval bleef haar altijd bij.

Haar vertrouwen op God was groot. Bij Hem kwam ze niets tekort, zoals Diane Vonk zei tijdens de uitvaartdienst op 1 september in de Nieuwe Kerk. Ati is die dag in het bijzijn van twaalf neven en nichten bijgezet in het graf van haar ouders in Hilversum.

Jeannine Verhagen

### **Theemiddag**

Op dinsdag 20 oktober hopen we elkaar weer te ontmoeten in de Nieuwe Kerk van 14.00-15.30u. De kerk wordt niet verwarmd, tot nu toe hadden we het er heerlijk warm, maar voor deze keer raad ik u aan iets warmes aan te trekken. Hoe het daarna verder gaat is op dit moment nog niet bekend. Ook als u er niet eerder was, weet u van harte welkom.

Diane Vonk

### **Kom kennismaken!**

Bent u nieuw in deze gemeente of voelt u zich (nog steeds) nieuw? Op zondag 25 oktober zal er aansluitend aan de kerkdienst een informatiebijeenkomst zijn. Daar zal het pastoraal team van onze gemeente (de ouderlingen, de ouderenpastor en de predikant) zich aan u voorstellen en zullen we wat vertellen over onze gemeente en wat daar allemaal omheen gebeurt. We willen ook graag kennismaken met u en horen wie u bent.

Bent u de afgelopen twee jaar ingeschreven in onze gemeente? Dan ontvangt u binnenkort een uitnodiging via de post. Ook zonder

uitnodiging kunt u zich voor deze bijeenkomst aanmelden. Stuur u dan een mail naar [pastoraalteamhaarlem@gmail.com](mailto:pastoraalteamhaarlem@gmail.com) of belt u tijdens werkdagen naar het kerkelijk bureau.

---

## Even voorstellen.... hoofdredacteur PGH



Hoi allemaal! Mijn naam is Anne-Maaike Ekkelkamp. Ik ben 25 jaar en net afgestudeerd, maar door mijn ervaring als freelance communicatieadviseur en tekstschrijver niet onge oefend. Sinds 1 juli werk ik als hoofdredacteur voor de Protestantse Gemeente (12 uur) en het Stads klooster (8 uur). Een superleuke kans, omdat mijn studies de bachelor Religie-wetenschappen

en de master Beleid, communicatie en organisatie hierin samen komen. De functie is nieuw binnen de PGH. Dus, wat houdt het dan in? Ik ben eindverantwoordelijk voor alle communicatie-uitingen naar buiten, denk aan de huisstijl, de website, social media, flyers etc. Ik heb een verbindende en coachende rol; ik denk richting het beleid, maar ook de uitvoering schrikt mij niet af. Genoeg over mij, vanaf nu leer ik jullie graag beter kennen.

Anne-Maaike Ekkelkamp, [communicatie@bavo.nl](mailto:communicatie@bavo.nl)

---

## Preken op papier

Half augustus is voor de laatste keer de podcast op papier bezorgd bij onze gemeenteleden zonder internet of voor wie het luisteren via internet een te lastig te nemen hobbel was. Dat werd trouw gedaan door een klein groepje gemeenteleden die we daarvoor namens het

pastorale team hartelijk bedankt hebben met een kleinigheidje. Vanaf nu houden weer kerkdiensten die ook via internet op zondagmorgen of later in de week gevolgd kunnen worden. Voor wie nog niet of niet meer naar de diensten kan komen en geen internet heeft, is het mogelijk om later die week de liturgie en preek (voor zover we die van de voorganger krijgen) op papier te krijgen. Wie daar belangstelling voor heeft kan zich aanmelden bij Diane Vonk.

Met een hartelijke groet Diane Vonk

---

## Avondmaal met bekertjes

In deze coronatijd vieren we het avondmaal met kleine bekertjes. In het oude kantoor van de Centrale Diaconie zijn 78 verzilverde bekertjes gevonden, die we nu kunnen gebruiken. Deze bekertjes met bijbehorende dienbladen waren, volgens het opschrift op een zilveren plaatje op het dienblad geschonken “door de jonge lidmaten in maart 1921”. Samen met de tinnen bekertjes uit de Janskliniek kunnen we avondmaal vieren in coronatijd.



Namens de diaconie, Henk Vonk

---

## Gemeentemaaltijd

Lieve mensen,

We hebben goed nieuws! Zoals het er nu uitziet, kunnen we op 29 oktober weer samen komen voor een gemeentemaaltijd bij Stem in de Stad. Vanwege het coronavirus zal het er anders zijn dan voorheen. We zullen de afstandsregels in acht moeten nemen en er zullen tafels voor drie personen zijn. Ook zullen er éénpersoonsmaaltijden komen van Kievit en we zullen zelf zoals vroeger voor een toetje zorgen.

We kunnen maximaal 17 gasten ontvangen. Begin oktober zullen we iedereen opbellen om te vragen wie er wil komen. Dit alles is natuurlijk onder voorbehoud. We hopen dat er geen strengere maatregelen komen die het onmogelijk maken.

Met een hartelijke  
groet, Hester, Lies,  
Sandra en Rosmarie



---

## Vorming en Toerusting

**Voltooid leven door de commissie Vorming en Toerusting**  
met dr. Annemarieke van der Woude

Mensen met dementie, met psychiatrische problematiek en mensen die lijden aan de hoge ouderdom kunnen anno 2020 om euthanasie vragen. En afgelopen zomer stuurde Pia Dijkstra haar wetsvoorstel

‘voltooid leven’ naar de Tweede Kamer. Daarin wordt beregeld hoe iemand die niet ondraaglijk lijdt, hulp kan krijgen om het leven te beëindigen.

Over deze ontwikkelingen gaan we met elkaar in gesprek: Wanneer is een leven voltooid? Betekent oud worden alleen maar neergang en verval of kunnen we ook met een andere blik naar de ouderdom kijken? En kan de Bijbel in dit debat een eigen geluid laten horen?

Dr. Annemarieke van der Woude heeft als geestelijk verzorger in een verpleeghuis gewerkt, is nu predikant van de Remonstrantse gemeente in Oosterbeek en is ook aan de Universiteit van Nijmegen verbonden. Zij schreef o.a. Als de dood. Trage vragen in het euthanasiedebat (2015).

**Datum:** dinsdag 27 oktober 2020, **19.30u (!)**

**Plaats:** Nieuwe Kerk

**Toegang:** vrijwillige bijdrage

Namens de commissie, Clazien Verheul

## Leerhuis

### Andere plaats van bijeenkomst

Op donderdag 29 oktober gaan we verder met het bijbelboek Richteren. We komen om 10.00u bij elkaar in de Lutherse Kerk aan de Witte Herenstraat. We zijn daarmee bijna weer op onze vaste plek terug. Het wijkgebouw is te klein voor onze groep en daarom zijn we blij dat we de kerk kunnen gebruiken.

Diane Vonk

---

## Dank u wel

Na een lange, heftige tijd met twee ziekenhuisopnames, een kritieke nacht en een zware operatie in het VU, wil ik u bedanken voor uw



belangstelling door middel van kaarten, telefoontjes, bezoeken, gesprekken, bloemen en een kaart vanuit de kerk. Dat heeft Zilla en mij enorm goed gedaan. Het was een best moeilijke tijd in verband met alles rondom het coronavirus, maar inmiddels zijn we weer een stuk verder en gaat het redelijk goed. De artsen gaan uit van een herstel van een half jaar en zijn tevreden over het verloop.

Nogmaals, mede namens Zilla, hartelijk dank.

Met een warme groet,  
Nico van der Meer

---

## Vleermuizen in de Bavo

Wie zijn toch die mensen die bij de ingang zeggen dat ze voor de vleermuizen komen, en waar zijn ze mee bezig? Ze zien er niet uit als Gothic-aanhangers, maar wie zijn het dan? Het is een vraag die misschien bij jullie opkomt. De antwoorden zijn misschien ook wel hier en daar gegeven, maar laten we de zaken even op een rij zetten voor iedereen.

Al tientallen jaren verblijven er veel vleermuizen in het hart van de kerk, in de lichtbeuk. Dat levert verschillende problemen op. Veel objecten in de kerk hebben te lijden onder de permanente plasjes en poepjes van de vleermuizen. Als er hier en daar een keer een vleermuis zou vliegen is dat natuurlijk geen probleem, maar als het er over 100 of meer gaat, en dat jaren achtereen, dan levert dat toch veel uitwerpselen op. Voor de vleermuizen is de locatie ook verre van ideaal. Regelmatig raken vleermuizen de weg kwijt in dit even fraaie als complexe en grote gebouw. Ze weten de uitgang niet meer te vinden, en verhongeren of verdorsten.

Om deze twee problemen aan te pakken is ecologisch adviesbureau Endemica in het voorjaar begonnen met een onderzoeksproject. Dit in opdracht van de directie van de Grote Kerk en in nauwe samenwerking met De Vrienden van de Bavo en

de gemeente Haarlem.

De vragen waar een antwoord op gezocht wordt zijn: hoe gebruiken de vleermuizen de kerk precies? Brengen ze er hun kroost voort, of slapen ze er alleen in de winter? Waar sterven ze precies aan? Is dat honger en dorst, of is er toch nog wat anders in het spel, zoals ziekte of uitwaseming van houtconserveringsmiddelen? En tot slot, als we nu weten wat er aan de hand is, hoe lossen we dit op?

Om een antwoord op de vragen te krijgen wordt een aantal keren op specifieke tijden en in specifieke periodes in het vleermuizenleven 's avonds of 's nachts gekeken naar hun gedrag. Om de sterfte beter te begrijpen worden alle op de grond liggende vleermuizen verzameld. De levende exemplaren worden verzorgd en zodra ze weer geknapt zijn vrijgelaten. De onderzoekers krijgen daarbij veel hulp van de vrijwilligers, van de timmerlieden, de elektriciens en niet te vergeten de kosters. Hartelijk dank daarvoor!

Op basis van mededelingen van oud kosters en andere onderzoekers was er het vermoeden dat er een grote kraamkolonie in de kerk zou zitten, gevolgd door mogelijk een winterkolonie. Op dit moment is het duidelijk geworden dat die kraamkolonie er niet zit, dat was misschien tien jaar geleden anders. Maar wel dat er een groot winterverblijf zit, ook komende winter. Gewone dwergvleermuizen vertonen karakteristiek zwermgedrag bij winterverblijven. Dat is zowel buiten als binnen in de kerk nu duidelijk te zien. Ze laten precies zien waar ze deze winter willen gaan slapen. En daarbij verraden ze meteen hoe ze de kerk ingaan en uitgaan.

Met de dag wordt het beeld completer en kunnen we richting een oplossing gaan werken. Die zal eruit bestaan dat eerst andere ruimten van de kerk geschikt worden gemaakt voor vleermuizen. Ruimten waar ze hun gang kunnen gaan en waar ze niet kunnen verdwalen. Die zijn er genoeg, want de kerk is enorm. Te denken valt aan de zolder van de dwarsbeuk aan de zuidkant, of delen van de zolders van de omgangen, of eventueel zolders van bijgebouwtjes. Hopelijk lukt het nog dit jaar om een aantal vleermuizen daarheen te lokken, zodat ze daar de winter

doorbrengen. Dan kan volgend voorjaar de toegang tot de lichtbeuk worden afgesloten. Maar vleermuizen zijn niet voor één gat te vangen, dus we zullen goed moeten volgen hoe het loopt!

Een tekst met uitleg over hoe om te gaan met dode of verzwakte vleermuizen ligt in de winkel, bij de balie in de Brouwerskapel en er hangt een meeneemvoorraadje aan de vleermuizenvriezer in het opslaghek. Bij vragen, bel met Bas.

Bas van Vlijmen (vrijwilliger, 06 24539660) en Richard Witte (Bureau Endemica)

---

## Opbrengst extra collecte Beiroet

Naast de extra collecte voor Beiroet, opbrengst Schalkwijk (€ 294) en Oost (€ 150), kwamen er op de rekening nog donaties binnen. We hebben het lijstje t/m 15 september bijgewerkt. Inclusief verdubbeling hebben we deze week € 1.500 overgemaakt aan het Rode Kruis.

Met vriendelijke groet,

Welmoed Davidson  
Algemeen secretaris

---

## Collectes

Collectebonnen kunt u bestellen door een bedrag van € 10,50, € 20,50 of € 40,50 per kaart over te maken naar IBAN: NL 85 RABO 0373 711 492 t.n.v. Commissie Collectebonnen Prot. Gem. Haarlem. Contactpersoon: de heer G.M. Hozee, tel: 536 03 10.

## Opbrengsten

Datum	Diaconie	Kerk
		€ 89,00 (collecte via website)
		€ 25,00 (collecte via website)
		€ 40,00 (collecte via website)
23 augustus	€ 353,85	€ 184,92
30 augustus	€ 155,16	€ 145,71

## Collectedoelen

Datum	Collectes
4 oktober	1e Diaconie- Stem in de Stad 2e Kerk - Kerk en Israël
11 oktober	1e Diaconie - ondersteuning diaconie Haarlem 2e Kerk
18 oktober	1e Diaconie - Wereldvoedseldag - Rwanda - Met zusters werken aan voldoende eten 2e Kerk
25 oktober	1e Diaconie - Bijbelzondag- Nederlands Bijbelgenootschap 2e Kerk
1 november	1e Diaconie- Straatpastoraat 2e Kerk - Najaarszendingsweek - Indonesië - Kerk met vrouwen in de hoofdrol

## Geef licht!

### Een beter leven voor vluchtelingenkinderen in Griekenland

Natte tenten, onvoldoende sanitair en te weinig eten. Zo wachten duizenden bange kinderen in Griekse vluchtelingenkampen op de winter die komt. Ze zijn hier, soms helemaal alleen, aangekomen vanuit het Midden-Oosten en Afrika, op zoek naar warmte en veiligheid. Is dit de plek waar ze eindigen? Kerken staan op omdat ze geloven dat deze kinderen recht hebben op een beter leven. Ze helpen met voedsel, kleding en onderwijs en proberen hen op een betere plek te krijgen. Ook investeren we in de landen van herkomst in een beter leven voor kinderen.

Om deze kinderen te helpen gaan we iets nieuws doen: de Kerk in Actie huis-aan-huis-collecte. In de week van 29 november t/m 5 december 2020 gaan we in zoveel mogelijk plaatsen in Nederland aan de deur collecteren. We doen dat om deze kinderen te helpen en omdat we geloven dat veel mensen van harte bereid zijn hiervoor te geven. Doet u ook mee? Ik hoor het graag.

Met vriendelijke groet, Johan Neeleman  
Coördinator Haarlem ([joan.neeleman@gmail.com](mailto:joan.neeleman@gmail.com))

---

# Protestantse Gemeente

## Het Stadsklooster Haarlem

We leven nu ruim een half jaar met het coronavirus. Door de maanden heen neemt de maatschappelijke onrust wereldwijd en ook lokaal toe. Ik ervaar onze samenleving als tot het uiterste gespannen en licht ontvlambaar. Of het nu gaat om bewegingen als 'coronawaarheid', 'black lives matter', rellende jongeren in de grote steden of om foto's van een huwelijk van één van onze ministers; de discussie wordt met veel emotie, op hoge toon en, soms, met geweld gevoerd.

Boven het orakel van Delphi stond de tekst 'Ken Uzelve'. Ik vind dit nog altijd de grote spirituele opgave van een mensenleven. Het proces van jezelf leren kennen vraagt om ontmoeting met de ander en momenten van inkeer, om de weg naar binnen gaan en stil te staan. In het Stadsklooster Haarlem gaat het om het zoeken en begaan van deze weg; via stiltemeditaties, stilteconcerten, kloosterwandelingen en een goed gesprek.

De Protestantse Gemeente Haarlem werkt samen met het Stadsklooster en organiseert zowel in de Grote Kerk als de Oosterkerk en de Ontmoetingskerk één keer per week een stiltemeditatie. Op maandagochtend van 9.00u tot 9.25u bent u van harte welkom in de Grote Kerk (ingang Oude Groenmarkt 23), op donderdag in de Ontmoetingskerk en vrijdag in de Oosterkerk. Meer informatie via [stadskloosterhaarlem.nl](https://stadskloosterhaarlem.nl).

Lieuwe Koopmans, Coördinator Stadsklooster Haarlem  
Anne-Maaike Ekkelkamp, Communicatie Stadsklooster Haarlem

---

# Ingezonden

## Steun schoolfonds en koop de “Voltooiing”



*foto: zuster Jeannette van Paassen (rechts) en Map de Koning (links)*

“Zuster wil u mijn been eraf halen?” zei het jongetje dat aan haar schort trok. “Die andere kinderen hebben allemaal één been en een mooi schooluniformpje en mogen wél naar school, maar

mijn moeder heeft geen geld voor zo’n pakje,” zei het jongetje.

Ze moest even slikken... en zei: “Jouw been hoeft er niet af en we gaan op de naaikamer een pakje voor jou naaien en jij mag naar school.”

Zuster Jeannette (inmiddels 83) is vanuit Aerdenhout nog druk in de weer voor haar patiënten in het Verre Oosten die ze ooit van straat opraapte of in kampongs vond. Als een supermoeder helpt ze hen verder b.v. bij het kopen van een aangepaste becak, ze regelt studiegeld voor de armste van de armen, houdt persoonlijk contact via Whatsapp, Facebook en Skype. Ze woont in klooster Alverna en is daar ook bestuurslid. De besluiten zijn gericht op voltooiing van de congregatie van Zusters Franciscanessen. De laatste 48 zusters zijn hoogbejaard.

Toen ze zich laatst moe voelde en ik haar adviseerde rustiger aan te doen, antwoordde ze: “Uitrusten doe ik later in de hemel wel.”

Gemeenteleden die het boek “Vijf en twee” hebben gelezen over de 2000 kinderen die Jeannette als vroedvrouw op de wereld hielp en in haar rehabilitatiecentrum Harapan Jaya (Hoop die overwint) 5000 mensen een nieuw leven gaf, weten dat het er meer waren! Wonderbare vermenigvuldiging! En het gaat nog steeds door, dat staat in mijn nieuwe boek “VOLTOOIING”.

Waar halen Franciscanessen trouwens hun inspiratie vandaan om een leven lang hun roeping te volgen? Die vraag bracht mij (en Aad) in Italië in het spoor van Sint Franciscus en in Duitsland op zoek naar het charisma van de stichteres. Wat ik ontdekte? Lees het in “VOLTOOIING”.

“Voltooiing” door Map de Koning-Valk, ISBN: 978-94-6403-127-0  
1e druk april 2020, 2e druk mei 2020 284 pag. € 19,95  
online te bestellen via [www.mapdekoning-Valk.nl](http://www.mapdekoning- Valk.nl) of 06-29313232

Ik vind het belangrijk dat Indonesische wees-, gehandicapte en arme kinderen naar school gaan. Koopt u een boek dan gaat uw geld voor 100% naar het schoolfonds “Zuster Antonia Harapan Jaya”, zodat er toekomst is! Ik heb een aantal van hen ontmoet en ze raakten mij. Warm aanbevolen!

Map de Koning

---

## Oecumenische ontmoetingsdag

### **Crises, wat heeft God ermee te maken?**

*Vrijdag 30 oktober, 11.00 – 15.00u, ontvangst vanaf 10.30u, Heiloo*

U bent van ons gewend dat we op de Oecumenische ontmoetingsdag een maatschappelijke thema bespreken. Deze keer is het anders en willen we met elkaar het geloofsgesprek voeren. We gaan samen luisteren, wandelen, eten, spreken en vieren over wat God betekent voor ons persoonlijk leven en onze kijk op wereld.

Aanleiding is het proefschrift van Fokko Omta, predikant in Nieuwe



Niedorp, die op zoek is gegaan naar de ware aard van de mens. Hij heeft onderzoek gedaan naar de betekenis van 'zonde' in een tijd waarin velen (van ons) niet meer geloven in 'God als persoon', maar wel openstaan voor het 'goddelijke'.

We hebben een gezondheidscrisis, een klimaatcrisis, een vluchtelingencrisis. Ook in ons persoonlijk leven kennen we moeilijke momenten. Komt het allemaal nog goed? En heeft ons geloof in God hier nog iets mee te maken? Geeft het ons een heldere kijk op de ontwikkelingen, ontlene wij steun aan ons geloof of versterkt het onze somberheid?

Op de ontmoetingsdag is er tijd om in stilte en in gesprek met anderen hierover na te denken: Op zoek naar je diepste zelf en wat jouw drijft als mens.

Aanmelden kan via onze [website](#) of email [info@oecumenischplatformnh.nl](mailto:info@oecumenischplatformnh.nl). Onder [nieuwberichten](#) vindt u het uitgebreide programma. Na aanmelding krijgt u een week voor de bijeenkomst een bevestiging en de locatie in Heiloo.

Met vriendelijke groet, mede namens de Kerngroep Oecumenisch Platform Noord-Holland, Drs. Kor Berghuis

---

## Volgend kerkblad

Het kerkblad wordt voor de eerste zondag van de volgende maand (digitaal) verspreid. De uiterste inleverdatum voor het eerstvolgende wijkblad (november):

**donderdag 22 oktober 2020**

Wij verzoeken u uw bijdrage tijdig aan te leveren. Bij voorkeur per e-mail, fysieke post en adreswijzigingen voor postadressen s.v.p. per adres kerkelijk bureau.

# Contact

Grote Kerk	Kerkelijk bureau Grote Markt 22 2011 RD Haarlem	553 20 40 <a href="mailto:info@bavo.nl">info@bavo.nl</a> <i>Bezoek: ma t/m vr 10-17u</i>
Nieuwe Kerk	Nieuwe Kerkplein 32 2011 ZT Haarlem	553 20 40 <a href="mailto:info@bavo.nl">info@bavo.nl</a>
Wijkgebouw	Nieuwe Kerkplein 28	553 20 40 <a href="mailto:info@bavo.nl">info@bavo.nl</a>
Kosters	Bas Romeijn Ruud Balkenende	553 20 45 <a href="mailto:koster@bavo.nl">koster@bavo.nl</a>
Wijkkerkenraad	Stéphan Thijs (voorzitter)	<a href="mailto:voorzitter@bavo.nl">voorzitter@bavo.nl</a>
	Gert Dannenberg (Scriba)	06 - 27 48 10 31 <a href="mailto:scriba@bavo.nl">scriba@bavo.nl</a>
Wijkpredikant	ds. Willemijn van Dijk- Heij	06 - 12 87 47 81 <a href="mailto:predikant@bavo.nl">predikant@bavo.nl</a> <i>di-middag en woe vrij</i>
Ouderenpastor	Diane Vonk	525 39 78 <a href="mailto:d.agvonk@planet.nl">d.agvonk@planet.nl</a>
Missionair predikant	ds. Tom de Haan	06 - 16 47 40 41 <a href="mailto:tjdhaan@gmail.com">tjdhaan@gmail.com</a>
Oude Bavo Cantorij	Anton Pauw (cantor)	06 - 15 37 83 74 NL26 INGB 0005 5151 66
Protestantse Gemeente Haarlem	NL 29 RABO 0373 7114 33 voor bijdragen en overige zaken	

Wijkkas	Lodewijk Houthoff (penningmeester)	06 - 41 21 96 36 <a href="mailto:wijkkaswijkgemeentecentrum@gmail.com">wijkkaswijkgemeentecentrum@gmail.com</a> NL23 INGB 0000 5985 81 Prot. Gem. Haarlem-Centrum
Diaconaal bureau	Zomerkade 165 2032 WC Haarlem	531 01 38 <a href="mailto:info@diaconiehaarlem.nl">info@diaconiehaarlem.nl</a> NL14 RABO 0373 7375 05
Wijkdiaconie	Marianne Immink (voorzitter)	527 27 50 <a href="mailto:marianne@hes-immink.nl">marianne@hes-immink.nl</a>
	Govert Jeronimus (penningmeester)	NL71 INGB 0004 3114 59 t.n.v. wijkdiaconie Prot. Gem. Haarlem-Centrum
Crèche	Nelleke Bouma	531 77 87 <a href="mailto:nelleke@fortwachters.nl">nelleke@fortwachters.nl</a>
Kindernevendienst	Barbara van de Pol	06 - 22 05 45 07 <a href="mailto:barbaravandepol@gmail.com">barbaravandepol@gmail.com</a>
Autorijdienst	Herman Valk (coördinator)	524 06 48
Publiciteit	Jan van der Laan	531 69 52 <a href="mailto:hcvdlaan@planet.nl">hcvdlaan@planet.nl</a>
Redactie kerkblad	José van Ophem	06 - 40 94 12 33 <a href="mailto:kerkblad@bavo.nl">kerkblad@bavo.nl</a>
Stem in de Stad	Nieuwe Groenmarkt 22 2011 TW Haarlem	534 28 91 <a href="mailto:info@stemindestad.nl">info@stemindestad.nl</a> NL15 INGB 0002 8292 40
ZWO (Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking) NL31 INGB 0000 4753 44 t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente		

